

Spotkanie Prezesa Rady Ministrów
Tadeusza Mazowieckiego
z premierem ZSRR Nikołajem Ryżkowem
Sofia, 10 stycznia 1990 r.

Na początku spotkania premier T. Mazowiecki podkreślił wagę spotkań dwustronnych w trakcie sofijskiej narady. "Przywiązuję dużą wagę - powiedział - do tej grupy roboczej, którą powołaliśmy. Niech się zastanowią, jak przebudować RWPG. Tak naprawdę, to trzeba by dwóch RWPG, bo tak się kształtują poglądy i interesy. W obu powinien być ZSRR. Może to i koncepcja?"

Premier Ryżkow potwierdził znaczenie komisji roboczej. "Od kilku lat mówimy - stwierdził - o zmianach i nic się nie zmieniło". Następnie wyraził zdziwienie dla stanowiska Czechosłowacji, która była przeciwna grupie. "Jeśli mieli genialny pomysł na RWPG - stwierdził - to niech go przedstawia do dyskusji tej grupie".

W odpowiedzi na to premier T. Mazowiecki stwierdził: "to świeży rząd, jeszcze się we wszystkim nie rozeznali. Im pewnie chodziło o to, byśmy podjęli bardziej zdecydowane decyzje.

Myślę - kontynuował - że rozważania o RWPG nie można oderwać od spraw politycznych, np. od Helsinek 2. Pragnę na tym tle podzielić się wstępnymi pomysłami; idea Michaiła Gorbaczowa o europejskim domu, którą podjął prezydent Mitterand mówiąc o europejskiej konfederacji, domaga się konkretyzacji. A jeśli tak to widzimy, to nie można ograniczyć się do sfery idei zapominając o gospodarce. I także w tym aspekcie widzę te reformy, o których wczoraj mówiliśmy. Powinniśmy pójść w tym kierunku, bo mogą nas zaskoczyć inne procesy, np. plan Kohla".

W odpowiedzi premier Ryżkow stwierdził: "przemiany w Europie są niezwykle i istotne. Najważniejsze w tym, to nienaruszalność granic. Ruszenie tego problemu spowodowałoby niestabilność, co było bardzo ciężkie dla Europy".

Następnie premier N. Ryżkow wyraził zaniepokojenie sytuacją w Niemczech. Na tym tle wyraził oczekiwanie dla dzisiejszego wystąpienia kanclerza Kohla. "Niepokoi nas - powiedział zwłaszcza sprawa gospodarki. Bez granic, bez cła - a różne ceny, dotacje itd. Nie mogę tego sobie wyobrazić".

Nawiązując do inicjatywy Ealsinek 2 - premier Ryżkow nawiązał do aspektu ekonomicznego. "Z trzech koszyków - powiedział - najgorzej było z koszykiem gospodarczym. Jeśli nie znajdziemy wspólnego języka - kontynuował - to każdy kraj zacznie szukać samodzielnie kontaktów z Zachodem. Ale nie można zapominać o realiach - przestrzegł - przez ostatnie 40 lat nastąpiła daleko idąca integracja Europy Wschodniej. Nie wyobrażam sobie polskiej metalurgii bez dostaw radzieckiej rudy, tak zresztą, jak trudno byłoby radzieckiej gospodarce obejść się bez polskiej siarki.

Dojrzała sprawa ekologii - kontynuował premier N. Ryżkow". W tym momencie rozmowa uległa nagłemu przerwaniu ze względu na potrzebę udania się na spotkanie z głową państwa bułgarskiego i była kontynuowana w samochodzie, tylko w obecności tłumaczy.